

med det ærede Medlem i, at kan man faae Gierne til at afløse Fæste og Leie, er det naturligtvis bedre for Leieren, og for Samfundet i det Hele et Gode. Det er, som nævnt, lykkedes ad Frivillighedens Vej, og jeg tror det vil fremmes fremdeles. Gangen er i den Retning, og der er truffen en Lovgivningsforanstaltning i den Henseende, som letter Sagen ganske overordentligt. Jeg figter her til Husmandskreditsforeningerne. Det forekommer mig, at der for den Samfundsklasse, her omhandles, er skabt et Gode fra Lovgivningsmagts Side, som langt opveier, hvad Andet der er sket. Jeg tror, det er den rigtige Retning, der er gaaet, og jeg har selv støttet den. Lovforslaget tror jeg ikke yder Noget af videre Betydning.

Leth: Det ærede Medlem fra Nykjøbing paa Falster var saa venlig at gjøre mig en Undskyldning for, hvad der var passeret med Hensyn til dette Lovforslag, og jeg antager, at denne Undskyldning omfatter saavel, at man ikke har konfereret med mig om de Forandringer, som ere foretagne deri — jeg har iøvrigt ikke været horte fra Bhen — som tillige, at man heller ikke har konfereret med mig om, at Venstres Bestyrelse er tiltraadt som Medforslagsstiller. I sidste Retning forstaar jeg saa fuldkommen vel, at det ærede Medlem og den høie Bestyrelse ere gaaede ud fra, at naar den lagde sin Autoritet i Begæret for dette Lovforslag, kunde det kun være de oprindelige Forslagsstillere hjært, og jeg udtalte, da jeg for havde Ordet, at herpaa skulde jeg ogsaa vide at sætte den Pris, som det synes at fortjene. Jeg veed ikke, om det ærede Medlem fra Nykjøbing paa Falster (Clausen) lagde Mærke til, at da jeg overhovedet omtalte disse Forhold i mit første Foredrag, lagde jeg, at jeg ikke vilde have gjort det, uden fordi det var nødvendigt til Forstaelse af, at jeg, som stod som Medforslagsstiller, ikke er enig i en Del af Lovforslagets Indhold. Det vilde man ikke kunne forstaa, uden det fik en Forklaring, ellers vilde jeg ikke have berørt det. Jeg skal ikke komme ind paa den Diskussion, som her er ført, og som jo vistnok paa sædvanlig Maade har været heldig ophjæsende for Forslaget og for de Forhold, som det dreier sig om, og navnlig skal jeg heller ikke komme ind paa, hvad det ærede Medlem fra Nykjøbing paa Fal-

ster ansøgte til Forsvar for denne Bestemmelse, at ogsaa Leiehusmænd skulde være bundne i 12 Aar; men naar det ærede Medlem ansøgte, at jeg var af den Mening, at der for Diebliffet hvilede Fæstetvang paa Husene, er jeg dog nødsaget til at rette det. Det ærede Medlem vil kunne se det paa Lovforslagets § 1, saaledes som det blev vedtaget af Folkethinget i forrige Samling, hvor det hedder: „Fæstetvang skal herefter gjælde paa Gødder for ethvert Jordbrug osv. med et Tilliggende af 2 Skæpper Hartkorn osv. Den meget ærede Indenrigsminister — jeg veed ikke, om han er til Stede — har maaske ikke hørt de Bemærkninger, som jeg tillod mig at fremsætte i mit første Foredrag med Hensyn til den Tabel over Fremgang af Selveiendom og hvad dermed staar i Forbindelse for Aarene 1850—85, som findes i Landstingets Betænkning. Jeg gjorde opmærksom paa, at naar man deri havde villet se en Fremgang i Overgangen fra Fæste eller Leie til Eie, var man ikke berettiget til at se en saadan Fremgang deri, at Selveierhusenes Antal var tiltaget i denne Aarrække, fordi denne Tiltagen af Selveierhuse staar omtrent i Forhold til Folkemængdens Tiltagen. Jeg gjorde endvidere opmærksom paa, at i det Udsnit af Tabellen, som omhandler Fæste- og Leiehuse med og uden Jord, gjøres der ingen Forskjel paa, hvilke Huse der ere Fæste- og hvilke der ere Leiehuse; man kan ikke se, hvormange Huse der ere gaaede over fra Fæste til Leie. Og jeg udtalte, at det efter min Formening ikke kunde være tvivlsomt, at Forholdet var dette, at efterhaanden forsvinde Fæstehusene og gaa over til at blive Leiehuse, hvad jeg maatte anse for meget uheldigt. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Berg: Det var en interessant Oplysning, vi fik fra den meget ærede oprindelige Forslagsstiller, at det egentlig ikke var hans Forslag længere i denne Stikkelse. Indskrænkningen af Forslaget fra i For, hvilket jo den Gang, hvad jeg tidligere har udtalt, i den da foreliggende Stikkelse var væg nok, er foretaget under Forventning af, at naar man vilde være rigtig stikkelig her, kunde man i Aar naae til, at det høie Landsting just ikke vedtog Forslaget, men lod det komme til en indgaaende Drøftelse. Jeg